

Sygn. akt : VU 1855/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od zobowiązania do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 października 2012 roku

znak (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 5 października 2012 roku znak (...) w ten sposób, że ustala iż wnioskodawca A. W. nie ma obowiązku zwrotu pobranej renty rodzinnej wraz z dodatkami za okres od 01 maja 2012 roku do 31 sierpnia 2012 roku.

Sygn. akt VU 1855/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 października 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zobowiązał ubezpieczonego A. W. do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej za okres od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r. w kwocie 9038,12zł oraz dodatku dla sieroty zupełnej za okres od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r. w kwocie 1471,16zł oraz odsetek za okres od 26 maja 2012r. do 05 października 2012r., tj. do dnia wydania decyzji w kwocie 278,45zł i odsetek od dodatku dla sieroty zupełnej za okres od 26 maja 2012r. do 05 października 2012r., tj. do dnia wydania decyzji w kwocie 45,32zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. W., wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że nie jest zobowiązany do zwrotu pobranego przez niego świadczenia i dodatku dla sieroty zupełnej, bowiem w spornym okresie był uczniem Studium (...)w L.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, iż z zaświadczenia Studium (...) w L. z dnia 28 września 2012r. wynika, że wnioskodawca decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 23 czerwca 2012r. został niepromowany na semestr programowo wyższy. Ostatni raz był obecny na zajęciach w dniu 01 kwietnia 2012r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 23 listopada 2001r. znak:(...)- (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał rentę rodzinną dla ubezpieczonego A. W., urodzonego w dniu (...) od dnia 06 listopada 2001r., tj. od dnia śmierci ojca, R. W..

W piśmie z dnia 25 sierpnia 2007r. ZUS poinformował A. W., o tym, iż w związku z osiągnięciem przez niego pełnoletności, renta rodzinna będzie wypłacana do jego rąk jako osoby uprawnionej.

W skierowanych do ubezpieczonego kolejnych decyzjach organ rentowy zamieścił pouczenia, które w punkcie VIII dotyczyły informacji o obowiązkach osób uprawnionych do pobierania renty rodzinnej, tj. obowiązku powiadomienia organu rentowego o „zaprzestaniu uczęszczania do szkoły” po ukończeniu 16 roku życia, a w przypadku kontynuowania nauki w szkole lub na uczelni, o konieczności przedstawienia „zaświadczenia o kontynuowaniu nauki i dacie programowego jej ukończenia”.

W decyzji z dnia 17 listopada 2011r. znak: (...)o podjęciu wypłaty renty rodzinnej, ZUS wskazał, że świadczenie przysługuje A. W. do dnia 31 sierpnia 2012r.

Dowód: akta ZUS – decyzja z dnia 23 listopada 2001r. o przyznaniu renty rodzinnej j. 13 t. II, informacja o zmianie zasad wypłaty renty rodzinnej z dnia 25 sierpnia 2007r. k. 15-16 t. III, decyzje ZUS dotyczące wznowienia wypłaty renty rodzinnej k. 23-24, 37-38, 69-70 t. III.

A. W., w dniu 31 sierpnia 2011r. został przyjęty do Studium (...)w L., na kierunku: technik bezpieczeństwa i higieny pracy w systemie zaocznym.

Czas trwania nauki w Studium na wskazanym kierunku wynosił 3 semestry (1,5 roku). Zgodnie ze statutem Szkoły, podstawą oceniania i klasyfikowania słuchacza w szkole dla dorosłych w formie zaocznej są egzaminy semestralne przeprowadzane z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, określonych w szkolnym planie nauczania. W szkole dla dorosłych słuchacz jest promowany po każdym semestrze. Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza, który uzyskał z wymaganych ćwiczeń i prac kontrolnych oceny uznane za pozytywne. W przypadku gdy słuchacz otrzymał ocenę negatywną z pracy kontrolnej, jest obowiązany wykonać, w terminie określonym przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia edukacyjne, drugą pracę kontrolną. Słuchacz, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu semestralnego w wyznaczonym terminie, zdaje ten egzamin w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora szkoły, poza zakończeniu semestru jesienno, nie później niż do końca lutego lub po zakończeniu semestr wiosennego nie później niż do dnia 15 września.

Decyzję o skreśleniu podejmuje dyrektor szkoły, realizując uchwałę Rady Pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii Rady S.. Powodem podjęcia decyzji o skreśleniu słuchacza jest: naruszenie nietykalności w stosunku do słuchaczy jak i nauczycieli szkoły powodującej trwałe uszczerbek na zdrowiu lub zagrożenie życia drugiej osoby, spożywanie alkoholu na terenie szkoły i przebywania na jej terenie w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, udowodnione rozprowadzanie narkotyków i innych środków odurzających oraz przebywanie na terenie szkoły pod ich wpływem, udowodnione fałszowanie i niszczenie dokumentacji szkolnej, brak opłaty czesnego za okres co najmniej trzech miesięcy, pomimo dwukrotnego pisemnego upomnienia.

Czesne za naukę obowiązywało od drugiego semestru (pierwszy semestr nieodpłatny), w wysokości ok. 120zł, płatne co miesiąc, z góry. W okresie wakacyjnym słuchacz zobowiązany był uiszczać z tego tytułu połowę ceny.

A. W. rozpoczął naukę w Studium we wrześniu 2011r. Na zajęcia uczęszczał do kwietnia 2012r. Ubezpieczony opłacił czesne za cały okres nauki, w tym także za okres wakacyjny, tj. do 31 sierpnia 2012r. Nie podszedł do egzaminów i nie zaliczył wszystkich wymaganych przedmiotów.

W sprawie wnioskodawcy nie została podjęta uchwała o niepromowaniu go na najbliższy semestr ani o skreśleniu go z listy słuchaczy.

We wrześniu 2012r. A. W. otrzymał ze Studium (...)w L. telefonicznie informację, że będzie mógł podejść do zaległych egzaminów w późniejszym terminie. Wnioskodawca jednakże podjął decyzję o zaprzestaniu nauki w Studium i wycofał swoje dokumenty. W tym samym miesiącu podjął naukę w szkole policealnej w G., na kierunku rachunkowość.

Dowód: wyjaśnienia wnioskodawcy 00:05:18-00:14:00,

kserokopia protokołu z posiedzenia Rady P. z dnia 23 czerwca 2012r. k. 16-18 akt sprawy;

kserokopia statutu szkoły k. 19-24 akt sprawy;

akta ZUS t. III - pismo Szkoły z dnia 28 września 2012r. k. 90.

Decyzją z dnia 05 października 2012r. (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zobowiązał ubezpieczonego A. W. do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej oraz dodatku dla sieroty zupełnej za okres od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r. wraz z odsetkami.

Dowód: akta ZUS t. III –decyzja ZUS k. 92.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Stosownie do treści art. 138 ust. 1-5 ustawy emerytalnej:

1. Osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

2. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

3. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu.

4. Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń w związku z osiągnięciem przychodów, o których mowa w art. 104 ust. 1, podlegają zwrotowi za okres nie dłuższy niż 1 rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym wydano decyzję o rozliczeniu świadczenia, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie powiadomiła organ rentowy o osiągnięciu przychodu, w pozostałych zaś przypadkach - za okres nie dłuższy niż 3 lata kalendarzowe poprzedzające rok wydania tej decyzji.

Zdaniem ZUS, renta rodzinna pobrana przez A. W. w okresie od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r. jest świadczeniem nienależnym, bowiem ubezpieczony w tym okresie nie pobierał nauki w Studium (...) w L.. Ostatni raz był bowiem na zajęciach w dniu 01 kwietnia 2012r., a uchwałą Rady P.z dnia 23 czerwca 2012r. został niepromowany na semestr programowo wyższy.

Po przeanalizowaniu materiału dowodowego, Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego.

Zauważyć bowiem należy, iż „ukończenie nauki w szkole” jest pojęciem szerokim i nie może sprowadzać się do stwierdzenia, że ukończenie nauki w szkole następuje z dniem, w którym uczeń przestał uczęszczać na zajęcia. Pojęcie to należy bowiem odnosić do statutu (regulaminu) danej szkoły, który określa w jakich sytuacjach dana osoba posiada status słuchacza (ucznia), a w jakich ten status traci.

Jak wynika z dołączonej do akt kserokopii statutu Studium (...) w L., decyzję o skreśleniu podejmuje dyrektor szkoły realizując uchwałę Rady P. po zasięgnięciu opinii Rady S. (§ 43 statutu Szkoły).

Wprawdzie z pisma Studium (...) w L. (k. 90 akt ZUS), wynika, że decyzją Rady P. z dnia 23 czerwca 2012r. A. W. został niepromowany na semestr programowo wyższy, jednakże w rzeczywistości uchwała taka nie została co do wnioskodawcy podjęta. Zauważyć bowiem należy, iż w dołączonym przez Szkołę dokumencie zatytułowanym „Uchwała (...) w sprawie klasyfikowania i promowania słuchaczy Studium (...) w L.” mowa jest tylko o słuchaczach, którzy uzyskali promocję na semestr programowo wyższy. Rada P.nie zajmowała się natomiast uczniami, którzy takiej promocji nie otrzymali. W szczególności, brak jest decyzji odnośnie niepromowania A. W. czy też jego skreślenia z listy słuchaczy Szkoły.

Sam natomiast fakt nieuczęszczania na zajęcia, nie powodował, zgodnie ze statutem Szkoły, niepromowania na wyższy semestr. Nieobecność na zajęcia nie powodowała także skreślenia z listy słuchaczy, na podstawie § 43 statutu.

Skoro zatem nie podjęto formalnej decyzji, która, zgodnie ze statutem Szkoły, powodowałaby skreślenie A. W. z listy słuchaczy, jak również sam wnioskodawca nie podjął działań zmierzających do wypisania się ze Szkoły, to stwierdzić należy, iż do końca sierpnia 2012r. posiadał on status słuchacza Studium (...)w L..

Stanowisko to jest tym bardziej uzasadnione jeżeli zważyć, że jeszcze we wrześniu, Szkoła kontaktowała się telefonicznie z wnioskodawcą, informując go o możliwości podejścia do zaległych egzaminów w późniejszym terminie oraz dalszego kontynuowania nauki. Zwrócić także należy uwagę, iż sam wnioskodawca decyzję o zakończeniu nauki w tej Szkole podjął we wrześniu 2012r., co potwierdza chociażby fakt, iż uiszczał na bieżąco czesne za naukę, w tym także za miesiące wakacyjne. Ponadto, po zakończeniu nauki w Studium (...) w L., podjął naukę w szkole policealnej w G., którą kontynuuje do dnia dzisiejszego.

Mając na względzie przedstawione okoliczności, Sąd zajął stanowisko, że w niniejszej sprawie - brak było przesłanek do uznania, iż pobrana przez ubezpieczonego renta rodzinna oraz dodatek dla sieroty zupełnej za okres od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r. była świadczeniem nienależnym.

W tym stanie rzeczy, Sąd, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kodeksu postępowania cywilnego, zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 05 października 2012r. znak: (...) w ten sposób, że ustalił, iż wnioskodawca A. W. nie ma obowiązku zwrotu pobranej renty rodzinnej wraz z dodatkami za okres od 01 maja 2012r. do 31 sierpnia 2012r.